

**Ekspertyza budynku ośrodka zdrowia przy ul. Lubawskiej 26 w Chełmsku
Śląskim pod kątem występowania miejsc gniazdowania
oraz schronień ptaków chronionych**

mgr Piotr Wasiak

**Lubawka
05.02.2013**

1. Wstęp

1.1 Zakres ekspertyzy

Przedmiotowa ekspertyza zawiera wyniki inwentaryzacji ornitologicznej wykonanej w budynku zlokalizowanym przy ul. Lubawskiej 26 w Chełmsku Śląskim. Konieczność wykonania ekspertyzy wynika z faktu, że w budynku mogą gniazdować chronione gatunki ptaków, w szczególności takie jak: jerzyk *Apus apus*, pustułka *Falco tinnunculus*, oknówka *Delichon urbica*, wróbel *Passer domesticus*, a także dymówka *Hirundo rustica*, płomykówka *Tyto alba*, pójdzka *Athene noctua*, puszczyk *Strix aluco*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, pliszka siwa *Motacilla alba*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, szpak *Sturnus vulgaris* i in.

1.2 Inwestycja

Inwentaryzacja ornitologiczna w aspekcie występowania miejsc gniazdowania ptaków została przeprowadzona przed rozpoczęciem inwestycji, dnia 04 lutego 2013 r.

1.3 Podstawa prawa

Konieczność uwzględniania obecności ptaków w budynkach w trakcie prowadzenia prac remontowych wynika z następujących przepisów obowiązującego w Polsce prawa:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2011 Nr 237 poz. 1419)
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2009 Nr 151 poz. 1220 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 2003 Nr 106 poz. 1002 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. Z 2007 Nr 75 poz. 493)
5. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 Nr 25 poz. 150 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2010 Nr 243 poz. 1623)
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553)

2. Gniazdowanie ptaków w budynkach

Nieremontowane kamienice i budynki z wielkiej płyty, z niezabezpieczonymi otworami w elewacji i stropodachach, pustymi miejscami pod parapetami, przestrzeniami pomiędzy ceglami i rynnami lub stare strychy to miejsca, w których często gnieźdzą się gatunki ptaków charakterystyczne dla miast i osiedli ludzkich. Czasami zdarza się, że podczas prac remontowych

dochodzi do nieświadomego lub specjalnego płoszenia ptaków, niszczenia gniazd, jaj lub zamurowywania żywcem piskląt lub ptaków wysiadujących.

2.1 Gatunki gniazdujące w budynkach

Ze względu na sposób gniazdowania gatunki ptaków zasiedlające budynki można podzielić na cztery grupy:

- gnieźdzące się na strychach, stropodachach, w różnego rodzaju niszach, takie jak gołąb miejski, pustułka, pójdzka, jerzyk, wróbel domowy, mazurek, kopciuszek czy puszczyk.
- na elewacji, w niewielkich szczelinach, otworach umieszczają gniazda szpak, kopciuszek, sikora bogatka, sikora modra, czasami sierpówka, grzywacz i muchołówka szara.
- na elewacji budynku budują swoje gniazda z błota jaskółki oknówki.
- na balkonach często zakładają gniazda gołębie miejskie, sierpówki, czasami kosy, kopciuszki i pustułki.

3. Metodyka inwentaryzacji

Na zlecenie wykonawcy dnia 04 lutego 2013 roku przeprowadzono w obiekcie inwentaryzację pod kątem potencjalnych miejsc gniazdowania oraz wszelkich starych śladów obecności ptaków, takich jak pustułka *Falco tinnunculus*, kawka *Corvus monedula*, jerzyk *Apus apus*, oknówka *Delichon urbica*, dymówka *Hirundo rustica*, płomykówka *Tyto alba*, pójdzka *Athene noctua*, puszczyk *Strix aluco*, kopciuszek *Phoenicuroos ochruros*, pliszka siwa *Motacilla alba*, muchołówka szara *Muscicapula striata*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus* i in. W celu znalezienia miejsc ich występowania przeprowadzono kontrolę strychu oraz elewacji, przeglądając wszystkie zakamarki i potencjalne miejsca, w których mogłyby gniazdować ptaki. Obejrzano również wszelkiego rodzaju nisze, okolice rynien, szczeliny i półki, czy nie ma tam zlokalizowanych zeszłorocznych gniazd, czy też chociażby śladów odchodów, które mogłyby świadczyć o wykorzystywaniu ich przez ptaki.

4. Wyniki inwentaryzacji, działania minimalizujące i kompensujące

W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono możliwości gniazdowania ptaków chronionych na elewacjach budynku. Natomiast na styku obydwu elewacji bocznych z dachem (ściany szczytowe) stwierdzono liczne szczeliny. Podczas kontroli strychu stwierdzono, że szczeliny te są otwarte do wnętrza strychu i mogą wlatywać tędy ptaki. W tych otworach od strony strychu, na obu ścianach szczytowych, znaleziono zeszłoroczne gniazdo kopciuszka oraz gniazdo

pliszki siwej, a więc był on zasiedlony przez ptaki chronione.

Budynek zasadniczo nie stwarza możliwości do gniazdowania dla ptaków, za wyjątkiem szczelin na styku ścian szczytowych (elewacje boczne) i dachu. W celu zabezpieczenia tych szczelin przed możliwością zagnieżdżenia się ptaków zaleca się osłonięcie całej krawędzi dachu od na obu bocznych elewacjach siatką o oczkach poniżej 2x2 cm, co uniemożliwi dostęp ptaków do szczelin i strychu budynku. Zabezpieczenie musi być wykonane przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków, a więc przed 10 marca 2013. Po zastosowaniu takich działań minimalizujących zagrożenie dla ptaków chronionych wykonawca może przystąpić do remontu budynku w dowolnym zaplanowanym terminie i zakresie robót.

Fot. 1. Elewacje boczne budynku z obszarem zaznaczonym czerwoną linią, który do 10.03.2013 musi zostać zabezpieczony siatką ochronną, aby uniemożliwić na czas remontu zasiedlenie budynku przez ptaki.

Ze względu na obecność szczelin na styku dachu ze ścianami szczytowymi, które były miejscem gniazdowania ptaków, a które zostaną zniszczone w czasie remontu, nakazuje się jako kompensację odtworzenie tych miejsc po zakończeniu prac. Należy uczynić to poprzez wywieszenie 2 specjalnych półotwartych budek lęgowych dla pliszki i kopciuszka. Budki należy zamontować bezpośrednio pod okapem dachu na elewacji tylnej. Budki muszą zostać zamontowane najpóźniej do 28 lutego 2014. Przed wywieszeniem budek należy skontaktować się z ornitologiem w celu omówienia dokładnego sposobu powieszenia budek i ich rozmieszczenia. Po zainstalowaniu budek ornitolog powinien sprawdzić, czy zostało wykonane to zgodnie z wcześniejszymi zaleceniami i przy braku zastrzeżeń wystawić na piśmie potwierdzenie wywiązania się wykonawcy robót z kompensacji.